

DECIZIA CONSILIULUI

din 3 iunie 2002

privind cel de-al șaselea program cadru al Comunității Europene a Energiei Atomice (Euratom) pentru activități de cercetare și perfecționare profesională în domeniul nuclear, contribuind de asemenea la crearea Spațiului de Cercetare European (din 2002 până în 2006)

(2002/668/Euratom)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice, în special art. 7,

având în vedere propunerea Comisiei ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Parlamentului European ⁽²⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social ⁽³⁾,

întrucât:

- (1) Un program cadru care să cuprindă toate activitățile de cercetare, inclusiv activitățile de demonstrare și perfecționare profesională, din domeniul energiei nucleare, ce urmează a fi pus în aplicare prin intermediul programelor de cercetare și perfecționare profesională, poate fi adoptat în conformitate cu art. 7 din Tratat.
- (2) În anul 2000 Comisia a prezentat două comunicări, referitoare la perspectivele de creare a unui Spațiu de Cercetare European și la obiectivele acestuia, respectiv la transpunerea în realitate a Spațiului de Cercetare European și la liniile directe pentru activitățile de cercetare ale Uniunii Europene în perioada din 2002 până în 2006. În anul 2000 Comisia a prezentat de asemenea o comunicare privind inovarea într-o economie bazată pe cunoștințe.
- (3) Ședințele Consiliului European de la Lisabona în martie 2000, Santa Maria de Feira în iunie 2000 și Stockholm în martie 2001 au adoptat concluzii vizând instituirea rapidă a unui spațiu european de cercetare și inovare pentru o creștere economică durabilă, un grad mai mare de ocupare a forței de muncă și o mai mare coeziune socială. Ședința Consiliului European de la Göteborg din iunie 2001 a aprobat o strategie de dezvoltare durabilă și a adăugat strategiei de la Lisabona o a treia dimensiune, referitoare la mediul înconjurător.

⁽¹⁾ JO C 180 E, 26.06.2001, p. 177.

⁽²⁾ JO C 140 E, 13.06.2002, p. 371.

⁽³⁾ JO C 260, 17.09.2001, p. 3.

- (4) Parlamentul European ⁽¹⁾ ⁽²⁾, Consiliul ⁽³⁾ ⁽⁴⁾, Comitetul Economic și Social ⁽⁵⁾ și Comitetul Regiunilor ⁽⁶⁾ au sprijinit de asemenea instituirea Spațiului de Cercetare European.
- (5) La 19 octombrie 2000 Comisia a prezentat concluziile unei evaluări externe privind punerea în aplicare și rezultatele activităților efectuate de Comunitate în cei cinci ani care au precedat evaluarea în cauză, însoțite de observațiile sale.
- (6) Este deci important să se adopte un nou program cadru pentru perioada din 2002 până în 2006, care să contribuie de asemenea la instituirea Spațiului de Cercetare European și să încurajeze inovarea.
- (7) Cel de-al șaselea program cadru precizează obiectivele științifice și tehnologice, precum și prioritățile activităților avute în vedere, indicând liniile generale ale activităților în cauză, care vor fi implementate în conformitate cu obiectivul de a proteja interesele financiare ale Comunității. Este important să se asigure un management financiar riguros al celui de-al șaselea program cadru.
- (8) Un quantum financiar de referință în sensul pct. 34 din Acordul Interinstituțional din 6 mai 1999 încheiat între Parlamentul European, Consiliu și Comisie privind disciplina bugetară și perfecționarea procedurii bugetare ⁽⁷⁾ este inclus în prezenta decizie pentru întreaga durată a programului cadru, fără a afecta prin aceasta competențele autorității bugetare, așa cum sunt definite în Tratat.
- (9) Centrul de Cercetare Comun contribuie la punerea în aplicare a programului cadru atunci când poate asigura un sprijin independent, finanțat de beneficiari, pentru formularea și implementarea politicilor Comunității, inclusiv monitorizarea punerii în aplicare a unor astfel de politici, în domeniile competențelor sale specifice.
- (10) Activitățile de cercetare efectuate în cadrul celui de-al șaselea program cadru respectă principiile etice fundamentale, inclusiv cele reflectate în art. 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană și în Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, precum și necesitatea de a ține seama de gradul de acceptare publică a acestor activități.
- (11) În conformitate cu Comunicarea Comisiei "Femeile și știința" și cu Rezoluțiile Consiliului din 20 mai 1999 ⁽⁸⁾ și 26 iunie 2001 ⁽⁹⁾, precum și cu Rezoluția Parlamentului European din 3 februarie 2000 ⁽¹⁰⁾ pe această temă, este în curs de implementare un plan de acțiune cu scopul de a susține și a crește locul și rolul femeilor în știință și cercetarea din Europa, care asigură respectarea egalității șanselor, indiferent de sex.

⁽¹⁾ Rezoluția din 18 mai 2000 (JO C 59, 23.02.2001, p. 250).

⁽²⁾ Rezoluția din 15 februarie 2001 (JO C 276, 1.10.2001, p. 271).

⁽³⁾ Rezoluția din 15 iunie 2000 (JO C 205, 19.07.2000, p. 1).

⁽⁴⁾ Rezoluția din 16 noiembrie 2000 (JO C 374, 28.12.2000, p. 1).

⁽⁵⁾ Avizul din 24 mai 2000 (JO C 204, 18.07.2000, p. 70).

⁽⁶⁾ Avizul din 12 aprilie 2000 (JO C 226, 8.08.2000, p. 18).

⁽⁷⁾ JO C 172, 18.06.1999, p. 1.

⁽⁸⁾ JO C 201, 16.07.1999, p. 1.

⁽⁹⁾ JO C 199, 14.07.2001, p. 1.

⁽¹⁰⁾ JO C 309, 27.10.2000, p. 57.

(12) Cartea verde a Comisiei "Spre o strategie europeană pentru securitatea aprovizionării cu energie" constituie o componentă a dezbaterii privind mijloacele de combatere a modificărilor climatice și de reducere a dependenței Europei de energia importată.

(13) Este oportun pentru Comisie ca în mod regulat să prezinte rapoarte de progres Parlamentului European și Consiliului privind punerea în aplicare a celui de-al șaselea program cadru și să dispună de o evaluare independentă a implementării activităților, în timp util și înainte de prezentarea propunerii sale pentru următorul program cadru. O astfel de evaluare urmează a se efectua într-un spirit de franchețe în raport cu toți actorii importanți.

(14) Dimensiunea internațională și globală a activităților de cercetare europene este importantă pentru obținerea de beneficii reciproce. Cel de-al șaselea program cadru este deschis participării țărilor care au încheiat acordurile necesare în acest scop și este de asemenea deschis, la nivel de proiecte și pe bază de beneficiu reciproc, participării entităților din țări terțe și organizațiilor internaționale de cooperare științifică.

(15) Cel de-al șaselea program cadru contribuie la extindere oferind sprijin științific și tehnologic țărilor candidate pentru implementarea *acquis*-ului comunitar și pentru integrarea lor în Spațiul de Cercetare European. Informații privind oportunitățile de participare la program urmează a se furniza din vreme și în mod detaliat participanților potențiali.

(16) Comitetul Științific și Tehnic a fost consultat de către Comisie și a emis avizul său,

DECIDE:

Articolul 1

1. Se adoptă pentru perioada din 2002 până în 2006 un program cadru multianual pentru activități de cercetare și perfecționare profesională în domeniul nuclear, denumit în continuare "cel de-al șaselea program cadru".

2. Cel de-al șaselea program cadru cuprinde activitățile de cercetare, dezvoltare tehnologică, cooperare internațională, diseminare și exploatare ale Comunității, precum și perfecționarea profesională în următoarele domenii:

- fuziunea termonucleară controlată,
- managementul deșeurilor radioactive,
- protecția împotriva radiațiilor,
- alte activități în domeniul tehnologiilor și securității nucleare,
- activitățile nucleare ale Centrului de Cercetare Comun.

3. Anexa I precizează obiectivele științifice și tehnologice, precum și prioritățile asociate, indicând liniile generale ale activităților avute în vedere.

Articolul 2

1. Cuantumul financiar de referință pentru punerea în aplicare a celui de-al șaselea program cadru în perioada din 2002 până în 2006 este de 1 230 milioane EUR. Partea atribuită fiecăreia din activități este fixată în Anexa II.

2. Normele detaliate pentru participarea financiară a Comunității sunt reglementate de Regulamentul financiar aplicabil Bugetului General al Comunităților Europene, completat de Anexa III și atunci când este cazul de programul/programele de cercetare și perfecționare profesională pe care Consiliul le va adopta pentru punerea în aplicare a prezentei decizii.

Articolul 3

Toate activitățile de cercetare efectuate sub egida celui de-al șaselea program cadru se execută în conformitate cu principiile etice fundamentale.

Articolul 4

Cel de-al șaselea program cadru se implementează prin programe de cercetare și perfecționare profesională. Aceste programe stabilesc obiective precise și norme detaliate pentru punere în aplicare.

Articolul 5

1. Comisia monitorizează în mod continuu și sistematic, cu ajutorul unor experți calificați independenți, punerea în aplicare a celui de-al șaselea program cadru și a programelor sale de cercetare și perfecționare profesională.

2. Progresele realizate în implementarea celui de-al șaselea program cadru și în special progresele vizând atingerea obiectivelor sale și satisfacerea priorităților sale, inclusiv aspectele sale financiare, se prezintă în detaliu în raportul ce urmează a fi înaintat anual de către Comisie în conformitate cu art. 7 din Tratat.

Articolul 6

Înainte de prezentarea propunerii sale pentru următorul program cadru, Comisia dispune o evaluare externă, efectuată de experți independenți de înaltă calificare, a implementării activităților Comunității și a realizărilor acestora în cursul celor cinci ani care preced evaluarea în cauză.

Comisia transmite concluziile evaluării, însoțite de observațiile sale, Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social și Comitetului Regiunilor.

Adoptată la Luxemburg, 3 iunie 2002.

Pentru Consiliu

J. C. APARICIO PEREZ

Președintele

OBIECTIVELE ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNOLOGICE, LINIILE GENERALE ȘI PRIORITĂȚILE

Pentru a îndeplini obiectivele privind activitățile de cercetare și perfecționare profesională în domeniul nuclear, așa cum sunt precizate în Tratatul Euratom și pentru a contribui la instituirea Spațiului de Cercetare European, cel de-al șaselea program cadru (Euratom), denumit în continuare “prezentul program”, va fi structurat așa cum se schițează mai jos.

Participarea la prezentul program în întregul său este deschisă tuturor țărilor care au încheiat acorduri de asociere cu Comunitatea, în acest scop. Alte țări terțe pot participa la prezentul program prin acorduri de cooperare bilaterală. Cercetătorii și organizațiile din țări terțe pot de asemenea participa la proiecte, de la caz la caz.

1. DOMENII TEMATICE PRIORITARE ALE CERCETĂRII

1.1. Fuziunea termonucleară controlată

Fuziunea termonucleară controlată poate contribui la aprovizionarea cu energie pe termen lung, răspunzând deci cerințelor de dezvoltare durabilă pentru o aprovizionare centralizată sigură a electricității de bază.

Din motive legate de complexitatea cunoștințelor fundamentale de fizică și a problemelor tehnologice ce trebuie rezolvate, dezvoltările necesare pentru posibila aplicare a fuziunii în producția de energie vor avea în mod necesar aspectul unui proces în mai multe etape, fiecare dintre acestea având un impact asupra următoarei. Totuși, în perioada de timp imediat următoare cercetarea asupra tehnologiilor de fuziune poate conduce la rezultate tehnologice secundare utile.

Eforturile desfășurate în contextul programului de cercetare european integrat privind fuziunea termonucleară controlată au permis Europei să devină un lider mondial în domeniul cercetărilor de fuziune prin confinare magnetică.

Progresele realizate în cercetare și rezultatele obținute în special cu instalația tokamak europeană JET fac acum posibil să se aibă în vedere trecerea la “etapa următoare”, care va produce o instalație capabilă să genereze reacții de fuziune în condiții comparabile cu cele dintr-un reactor pentru producere de energie.

Încheierea lucrărilor pregătitoare privind proiectarea detaliată a “etapei următoare” în contextul proiectului de cooperare internațională ITER fac posibilă adoptarea unei decizii privind lansarea acestui proiect și construcția instalației.

Obiectivul acestui proiect va fi demonstrarea fezabilității științifice și tehnologice a producției de energie prin fuziune, ținând seama de aspectele socio-economice. Înțelegerile explicite pentru implementarea proiectului vor depinde de rezultatele negocierilor aflate actualmente în curs în cadrul cooperării internaționale și de dezvoltările ulterioare, îndeosebi de deciziile adoptate privind contribuția Europei la proiectul ITER și amplasamentul pe care urmează a se monta instalația. Va fi necesar să fie stabilit un cadru legal adecvat.

Participarea la inițiativa ITER necesită implementarea unui program însoțitor cuprinzând următoarele elemente:

- funcționarea instalației JET astfel încât să rezulte beneficii din perfecționările realizate în mod curent. Participare posibilă la activitățile de cercetare necesare pentru scoaterea din funcțiune a instalațiilor de fuziune,
- continuarea cercetărilor de fizică și tehnologie a fuziunii, incluzând: studiul și evaluarea procedeelelor de confinare magnetică și în special continuarea construcției “stellarator”-ului Wendelstein 7-X și exploatarea instalațiilor existente în cadrul asociațiilor Euratom; activități coordonate privind cercetarea tehnologică, în special cercetarea privind materialele pentru fuziune.

1.2. Managementul deșeurilor radioactive

Energia de fisiune nucleară asigură în prezent 35 % din electricitate în cadrul Comunității. Ea constituie o componentă a dezbaterii privind mijloacele de combatere a modificărilor climatice și de reducere a dependenței Europei de energia importată. Unele din centralele nucleare din generația actuală vor continua să funcționeze timp de cel puțin 20 de ani.

Din aceste motive, exploatarea energiei de fisiune nucleară pentru producerea de energie necesită realizarea de progrese în problema deșeurilor și în special implementarea la scară industrială a soluțiilor tehnice pentru managementul deșeurilor cu activitate radioactivă de lungă durată.

Eforturile de cercetare ale sectorului public și ale celui privat din Europa cu privire la tehnologiile de tratare și depozitare a deșeurilor nucleare sunt semnificative. Prin efectele coordonării sale, acțiunea Comunității în acest domeniu face posibilă asamblarea realizărilor într-o masă critică și asigurarea coerenței liniilor directe adoptate de către organizațiile și industriile implicate în managementul deșeurilor.

Acțiunile se vor referi atât la problema managementului deșeurilor, cât și la cea a reducerii impactului acestora. În această conexiune, acțiunile vor viza următoarele aspecte:

- cercetarea proceselor de depozitare pe termen lung în straturi geologice adânci, cu corelarea activităților efectuate pe diferite amplasamente din cele trei tipuri principale de formațiuni geologice avute în vedere,
- cercetarea orientată spre reducerea impactului deșeurilor, în special prin dezvoltarea de noi tehnologii pentru reducerea riscurilor asociate deșeurilor prin intermediul procedeelelor de partiționare și transmutație, precum și prin explorarea potențialului ideilor de a produce mai puține deșeuri la generarea de energie nucleară.

1.3. Protecția împotriva radiațiilor

Vigilența este încă necesară pentru a asigura o continuare a remarcabilului registru de securitate al Comunității. Extinderea Uniunii introduce de asemenea noi provocări. Perfecționarea protecției împotriva radiațiilor continuă să fie un domeniu prioritar. În prezentul program aceste activități vor fi efectuate în special în următoarele domenii:

- cuantificarea riscurilor asociate cu nivelurile joase de expunere,
- expunerea medicală și expunerea la surse naturale,
- radioecologia,
- managementul riscurilor și al situațiilor de urgență,
- protecția locurilor de muncă și a mediului înconjurător.

2. ALTE ACTIVITĂȚI ÎN DOMENIUL TEHNOLOGIILOR ȘI SECURITĂȚII NUCLEARE

Activitățile efectuate în cadrul acestei poziții au ca obiective:

- să răspundă nevoilor științifice și tehnice ale politicilor Comunității în domeniile sănătății, energiei și mediului înconjurător,
- să asigure menținerea capacităților tehnico-științifice ale Europei la un nivel înalt în domeniile relevante ce nu sunt incluse în ariile tematice prioritare,
- să contribuie la crearea Spațiului de Cercetare European.

Aceste activități vor fi efectuate în special în următoarele domenii:

- idei inovatoare: evaluarea potențialului ideilor inovatoare care oferă avantaje din punctul de vedere al securității, impactului asupra mediului înconjurător, utilizării resurselor, împotrivirii la proliferarea nucleară; dezvoltarea unor procedee perfecționate și mai sigure în domeniul energiei nucleare,
- formare și perfecționare profesională în domeniile securității nucleare și protecției împotriva radiațiilor, în scopul integrării și consolidării eforturilor naționale de realizare a unei dimensionări economice, incluzând în plus domenii precum mobilitatea și resursele umane, accesul transnațional la infrastructură și activitățile de coordonare,
- măsuri pentru siguranța instalațiilor nucleare existente.

3. ACTIVITĂȚILE NUCLEARE ALE CENTRULUI DE CERCETARE COMUN (CCC)

Activitățile CCC vor avea drept scop sprijinirea politicilor asociate ale Comunității și a îndeplinirii obligațiilor specifice din Tratat. Concentrându-și activitățile în domeniile în care implicarea Comunității este adecvată, CCC acționează atunci când identitatea sa europeană asigură o valoare adăugată și atunci când acțiunea sa este justificată de aspecte transfrontaliere ale securității nucleare sau de implicațiile asupra publicului. Obiectivul principal va fi dezvoltarea în continuare a colaborării, printr-o corelare care să conducă la un consens larg asupra unor astfel de aspecte la nivel european și mondial. O atenție specială va fi acordată cooperării cu țările candidate. Activitățile de perfecționare profesională vor constitui o componentă importantă pentru CCC, pentru a sprijini înzestrarea Comunității cu o generație următoare de oameni de știință cu competențele și

specializările necesare. Principalele domenii ale activității de cercetare vor fi deci următoarele ⁽¹⁾:

3.1. Securitate nucleară

Cercetări privind tratarea și depozitarea deșeurilor (în special procedee de separare și transmutație pentru actinide de viață lungă) și protecția împotriva radiațiilor; securitatea diferitelor tipuri de reactoare, cu prioritate pentru reactoarele din țările candidate; dezvoltarea metodelor de control pentru materiale fisibile, precum și suport tehnic pentru neproliferarea nucleară. Va fi asigurat personal pentru monitorizarea scoaterii din funcțiune a instalațiilor nucleare învechite.

3.2. Măsurători și materiale de referință

Metrologia radionuclizilor, în special în cazul activităților joase și în cel al verificării reclamațiilor colective în cadrul rețelelor de laboratoare de excelență; interacțiunea între neutroni și materie pentru generarea bazelor de date necesare studiilor privind transmutația deșeurilor și dezvoltarea de noi sisteme. Această activitate va asigura în primul rând suportul orizontal pentru acțiunile prevăzute la titlul 3.1 de mai sus.

7

⁽¹⁾ În plus, CCC are dreptul să participe la toate activitățile de cercetare la fel ca și entitățile din statele membre.

8

**CUANTUMUL GENERAL MAXIM, COTELE-PĂRȚI RESPECTIVE ȘI
REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ**

(milioane EUR)

1. Domenii tematice prioritare ale cercetării		890
1.1. Fuziunea termonucleară controlată	750	
1.2. Managementul deșeurilor radioactive	90	
1.3. Protecția împotriva radiațiilor	50	
2. Alte activități în domeniul tehnologiilor și securității nucleare		50
3. Activități nucleare ale Centrului de Cercetare Comun (CCC)		290
Total		1 230

INSTRUMENTE

Introducere

Intervenția bugetară a Comunității în acțiuni indirecte (adică acelea care nu sunt efectuate de către CCC) este destinată centrelor de cercetare, universităților, societăților comerciale și organismelor naționale sau internaționale situate în statele membre și în statele europene asociate care efectuează activități de cercetare. Organismele naționale sau internaționale pot de asemenea acționa drept intermediari pentru intervenția bugetară a Comunității. Atunci când este necesar pentru atingerea obiectivelor programului, organismele din noile state independente (CSI) și organizațiile internaționale pot primi în mod excepțional finanțare comunitară.

1. INSTRUMENTE PENTRU ENERGIA DIN FUZIUNE

În domeniul cercetărilor pentru energia din fuziune prevăzute la poziția 1.1 din Anexa I, natura specială a activităților necesită punerea în aplicare a unor înțelegeri specifice. Proiectele avute în vedere vor fi efectuate pe baza procedurilor precizate în:

- contractele de asociere,
- Înțelegerea Europeană privind Dezvoltarea Fuziunii (IEDF),
- orice alte înțelegeri multilaterale încheiate între Comunitate și organizațiile asociate și/sau entitățile legale care pot fi înființate după ce comitetul consultativ competent și-a dat avizul,
- alte contracte pe durată limitată, încheiate în special cu organisme din statele membre sau statele asociate cu programul cadru Euratom,
- înțelegeri internaționale care includ proiecte efectuate în cadrul cooperării cu țări terțe, așa cum este proiectul ITER.

Activitățile de coordonare și sprijin pentru cercetările privind energia din fuziune pot avea în vedere studii în sprijinul acestor activități, suportul schimbului de informații, recurgerea la capacitățile externe de expertiză, inclusiv pentru evaluarea independentă a activităților, programe de burse și de perfecționare profesională, publicații și alte acțiuni de promovare a transferului tehnologic.

2. INSTRUMENTE ÎN ALTE DOMENII

În domeniile tematice prioritare ale cercetărilor privind managementul deșeurilor radioactive și protecția împotriva radiațiilor, prevăzute la pozițiile 1.2 și 1.3 din Anexa I, sub rezerva programelor și normelor specifice de participare, Comunitatea va contribui:

- la rețelele de centre de excelență, având scopul întăririi și dezvoltării nivelului de excelență științifică și tehnologică prin intermediul integrării la nivel european a

capacităților de cercetare existente în prezent sau în curs de creare, atât la nivel național, cât și la nivel regional,

- la proiectele integrate, concepute să confere o dinamică accentuată competitivității Comunității ori să răspundă unor nevoi majore ale societății prin mobilizarea unei mase critice de resurse și competențe pentru cercetare și dezvoltare tehnologică,
- la proiectele cu țintă specifică, concepute să dobândească noi cunoștințe, să perfecționeze considerabil ori să dezvolte noi produse, tehnologii sau servicii, să satisfacă alte nevoi ale societății și ale politicilor Comunității ori să demonstreze viabilitatea noilor tehnologii care oferă avantaje economice potențiale, dar care nu pot fi comercializate în mod direct,
- la acțiuni de promovare și dezvoltare a resurselor umane și a mobilității,
- la acțiuni de coordonare, destinate să promoveze și să sprijine inițiativele coordonate ale unei serii de operatori de cercetare și inovare care tind la o integrare ameliorată,
- la acțiuni de sprijin specifice, așa cum sunt acțiunile având drept scop exploatarea rezultatelor cercetării și transferul de cunoștințe, precum și acțiunile de susținere a infrastructurii de cercetare, referitoare, spre exemplu, la accesul transnațional sau la lucrările tehnice preliminare (inclusiv studii de fezabilitate),
- la inițiative integrate privind infrastructura, care combină într-o singură acțiune o serie de activități esențiale pentru întărirea și dezvoltarea infrastructurilor de cercetare pentru a asigura servicii la nivel european.

3. ACȚIUNI DIRECTE – CENTRUL DE CERCETARE COMUN

Acțiunile directe vor fi implementate de CCC..

*Inducerea conformă
cu originalul*

Sh. Adăncuș

